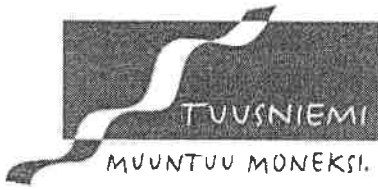

Tuusniemen kunta

***IKÄIHMISTEN TEHOSTETUN PALVELU-
ASUMISEN MYÖNTÄMISPERUSTEET***

Hyväksytty: sosiaalilautakunta 31.1.2019 §

Tehostettua palveluasumista ohjaavat lait, ohjeet ja perusteet

Tuusniemen kunnan tehostetun palveluasumisen järjestäminen perustuu sosiaalihuoltolaikiin 1301/2014 ja sosiaalihuoltolain soveltamisoppaaseen 2017, terveydenhuoltolaikiin 326/2010, lakiin ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (ns. vanhuspalvelulaki 980/12) ja laatusuosituksen hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017-2019 (STM:n julkaisuja 2017:6).

Toimintaa ohjaavat myös Tuusniemen kunnan kuntastrategia ja yhteiset arvot. Myöntämisperusteiden tarkoituksena on saada ikäihmisille heidän tarvettaan vastaavat palvelut oikea-aikaisesti.

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista edellyttää, että iäkkään henkilön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevien palveluiden tarve tulee selvittää kokonaisvaltaisesti. Selvitys tehdään yhdessä iäkkään henkilön ja tarvittaessa hänen läheisensä kanssa. Iäkkäällä henkilöllä tulee olla mahdollisuus vaikuttaa palvelujen sisältöön ja toteuttamistapaan sekä osaltaan päättää niitä koskevista valinnoista.

Asumispalveluja järjestetään henkilöille, jotka erityisestä syystä tarvitsevat apua tai tukea asumisessa tai asumisensa järjestämisessä. Tehostettua palveluasumista järjestetään henkilöille, joilla hoidon ja huolenpidon tarve on ympärivuorokautista.

Ympärivuorokautista tehostettua palveluasumista järjestetään Tuusniemen palvelukeskuksessa Mänty- Tuomi- ja Koivukodissa kunnan omana toimintana.

Ympärivuorokautisen asumisen tavoitteena on asiakkaan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuntoutumista ja osallisuutta tukien, sosiaalisten vuorovaikutussuhteiden ylläpitäminen sekä turvallisen, merkityksellisen ja arvokkaan elämän kokeminen sekä oikeus hyvään saattohoitoon.

Asiakkaalle nimetään vastuuhoitaja, joka laatii yhdessä asiakkaan, läheisen ja hänen verkostonsa kanssa kirjallisen hoito- ja kuntoutumissuunnitelman. Suunnitelmassa sovitaan asiakkaan palvelujen kokonaisuudesta hänen toimintakykynsä ja itsenäisen selviytymisen tukemiseksi. Suunnitelmaa arvioidaan säännöllisesti ja aina hoivan ja huolenpidon tarpeen muuttuessa. Asiakkaan näkemykset palvelujen vaihtoehdoista on kirjattava suunnitelmaan.

Tehostettuun palveluasumiseen hakeutuminen ja palvelutarpeen arviointi

Tuusniemen kunnassa on tavoitteena mahdollistaa ikäihmisen turvallinen kotona asuminen järjestämällä palveluja ja hoitoa kotiin ympäri vuorokauden. Hakeutuminen ympärivuorokautiseen hoitoon tulee ajankohtaiseksi vasta silloin, kun iäkkään henkilön toimintakyky on heikentynyt niin paljon, että kotona asuminen ei onnistu kotiin annettavien palvelujen eikä tukitoimien ja teknologian turvin.

Aloitteen hoidon ja palvelutarpeen määrittämisestä voi tehdä asiakas itse, omainen tai hoitava taho ottamalla yhteyttä vanhuspalvelujen palveluohjaukseen.

Palvelun myöntäminen perustuu aina asiakkaan palvelutarpeen arviointiin, jolla tarkoitetaan asiakkaan arjesta suoriutumisen ja toimintakyvyn kattavaa moniammatillista ja monipuolista arviointia. Iäkkään henkilön fyysinen, kognitiivinen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakyky sekä ympäristön esteettömyyteen, asumisen turvallisuuteen ja lähipalvelujen saatavuuteen liittyvät tekijät otetaan arvioinnissa huomioon.

Toimintakykyä arvioitaessa selvitetään, miltä osin iäkäs henkilö pystyy suoriutumaan tavanomaisista elämän toiminnoista asuin- ja toimintaympäristössään ja missä asioissa hän tarvitsee tukea ja apua.

Asiakkaan oma tahdonilmaisu huomioidaan ja kirjataan palvelua myönnettäessä.

Hakemukset ja hakemuksen jättäjälle tehty palvelutarpeen ja toimintakyvyn arviointi käsitellään vanhuspalvelujen moniammatillisessa työryhmässä. Tehostetun palveluasumisen myöntämisestä tehdään aina viranhaltijan päätös, mikä voi olla joko myönteinen tai kielteinen. Palvelupäätös voi olla myös määräaikainen. Hakijalla on viranhaltijan päätöksestä muutoksenhakuoikeus. Myönnettyistä palveluista peritään sosiaalilautakunnan vahvistamiin perusteisiin pohjautuva asiakasmaksu.

Ympärivuorokautinen tehostettu palveluasuminen voidaan myöntää asiakkaalle

- jolla on huomattavasti heikentynyt fyysinen, psyykinen, kognitiivinen ja/tai sosiaalinen toimintakyky ja
- jolla on toimintakyvyn kokonaisarvion perusteella jatkuva ympärivuorokautinen palvelujen tarve. Asiakkaalla on hoidon ja valvonnan tarvetta kaikissa päivittäisissä toiminnoissa useita kertoja vuorokauden aikana ja
- jolle palvelua ei voida riittävällä tavalla järjestää kotiin annettavien palvelujen ja tukipalvelujen turvin (mukaan lukien yöhoitajan käynnit) ja
- joka ei selviydy kevyempien asumisratkaisujen turvin.

Myöntämiseen vaikuttavat asiakkaan toimintakyvyn lisäksi sosiaalinen verkosto, läheisten mahdollisuudet osallistua asiakkaan hoitoon ja huolenpitoon sekä mahdolliset omarahoitteiset palvelut.

Yksittäisen myöntämisperusteen täyttyminen ei määritä palveluun hyväksymistä, vaan lopullinen päätös tapahtuu aina moniammatillisen kokonaisarvion pohjalta.

Avio- ja avopuolisoiden yhdessä asuminen turvataan heidän palvelutarpeidensa mukaisesti. Ensisijaisesti asuminen pyritään järjestämään kotona kotihoidon ja tukipalveluiden turvin tai muilla kevyemmällä asumisen ratkaisuilla.

Ympäri vuorokautinen hoito myönnetään pääsääntöisesti asiakkaan kotikunnan alueelle. Kotikuntakuntamuuttajalle, joka muuttaa Tuusniemelle, hoidon myöntämisperusteet ovat samat kuin Tuusniemen myöntämisperusteet. Tuusniemeltä muuhun kuntaan muuttavan myöntämisperusteet määrittelee vastaanottava kunta.

Asiakkaan palvelutarpeen arvioinnissa käytetään apuna seuraavia mittareita ja arvioitavia asioita:

- RaVa –indeksi (vähintään 3)
- MMSE-testi (arvo 0-11) ja CERAD- testi, joilla selvitetään asiakkaan kognitiivista tilaa (muistia, tietojenkäsittelyä)
- SPPB-toimintakykymittari, jolla testataan alaraajojen fyysistä suorituskykyä (liikkuminen, lihasvoima, tasapaino)
- Käyttösoireet
Asiakkaat, joilla on ympäristöön tai itseensä vaikuttavia pitkäaikaisia vaikeita käyttösoireita, kuten sosiaalisesti sopimatonta, jatkuvaa häiritsevää käyttäytymistä ja/tai pitkäaikaista, asiakkaan omaa tai toisen henkeä ja turvallisuutta uhkaavaa käytöstä ja/tai kielteistä suhtautumista hoitoon.

Asumispalvelupäätöksen purkaminen

Asumispalvelun myönteinen päätös voidaan purkaa, jos asiakkaan toimintakyvyssä ja arjessa selviytymisessä tapahtuu sellainen muutos, että hänen palveluntarpeensa ei täytä enää asumispalvelujen myöntämisperusteita.